

РЕШЕНИЕ

№ 573

гр. София , 03.09.2021 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД - СОФИЯ, 9-ТИ ТЪРГОВСКИ в публично заседание на двадесет и шести май, през две хиляди двадесет и първа година в следния състав:

Председател:	Людмила Цолова
Членове:	Светла Станимирова Женя Димитрова

при участието на секретаря Теодора Т. Ставрева
като разгледа докладваното от Людмила Цолова Въззивно търговско дело № 20211001000200 по описа за 2021 година

за да се произнесе, взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 258 и следващите от ГПК.

Образувано е по въззивна жалба на „КТБ“ АД /н/, чрез синдика на банката, против решение №260261 / 02.11.2020 г., постановено по т. д. №1142/17 г. на СГС, с което са отхвърлени предявените от въззивника против Г. П. Х. и А. М. П. искове с правно основание чл. 57 ал. 3 от ЗБН вр. чл.45 ЗЗД, евентуално съединени с искове по чл.57 ал.3 ЗБН вр. чл.79 ЗЗД вр. чл.240 ал.2 ТЗ за солидарно /евентуално – разделно и по равно/ осъждане на ответниците да му заплатят сумата от 380 000 евро - обезщетение за претърпени имуществени вреди, настъпили в резултат на извършен от тях деликт в качеството им на бивши администратори на банката при сключване на договор за банков кредит от 10.05.2012г. с „Рауърт оувърсийз“С.А., евентуално – в резултат на неизпълнение на договорните им задължения, в качеството им на бивши администратори на банката.

Във въззивната жалба са наведени оплаквания за неправилност на достигнатия в обжалвания съдебен акт извод за липса на причинно-следствена връзка между поведението на ответниците и нанесената на банката вреда. Твърди се, че аргумент за обратното може да бъде извлечен само от

установения от БНБ факт, че банката е с капиталов недостиг в размер на 4 млрд. лв., което априори изключва допускане, че управляващите банката администратори са изпълнявали добросъвестно задълженията си. Счита като доказателство за наличието на осъществяван от ръководството на банката „пирамидален механизъм“ на отпускане на кредити /погасяване на стари такива с предоставяне на нови кредитни средства/, факта, че след поставянето на банката под специален надзор кредитът на „Рауърт овърсийз“ С.А. е престанал да бъде обслужван. Въззивникът поддържа като доказани твърденията от него факти, че липсват договорени между ответниците, като представляващи банката и дружеството реални и адекватни обезпечения на отпуснатите кредитни средства и, че при отпускането на кредита е нарушена предвидената с Правилника за кредитната дейност на банката процедура. Във връзка с последното въззивникът се противопоставя на извода на първоинстанционния съд, че евентуално неизпълнение в този смисъл от страна на ответниците не е единствената причина за настъпването на неблагоприятния за банката резултат – невъзможност да събере вземането си от „Рауърт овърсийз“ С.А. Счита, че с дейността си отделните звена в банката само подпомагат изпълнителните директори, чието е крайното решение за сключването на съответния договор за кредит, поради което същите с грижата на добър търговец /банкер/ следва да извършат преценката дали поисканото кредитиране и предложените обезпечения са изгодни за банката. Поддържа, че ответниците Х. /в качеството му на изпълнителен директор/ и П. /в качеството му на прокурист/ при сключването на договора с „Рауърт овърсийз“ С.А. не са изпълнили конкретни, възложени им с договора за управление от 15.12.2008г., респ. с договора за търговско управление от 03.12.2009г., свои задължения - да полагат при управлението грижата на добър banker, като повишават финансовите резултати, стабилността и престижа на банката, да организират и контролират цялостната ѝ дейност, да решават дали да сключат от името на банката съответни сделки и определят тяхното съдържание, да пазят грижливо повереното им имущество, сключвайки изначално необезпечен кредит с посоченото дружество. Този си извод въззивникът мотивира с аргументи за невалидност на залога върху бъдещи вземания – извод, до който е достигнал и първоинстанционният съд, както и с установеното от вещото лице, че по сметките на дружеството, върху които кредитополучателят е учредил реален залог по ЗЗД, към 20.06.14г. е имало средства под 5000 лв., а към 11.05.15г. изобщо не е имало такива. Намира за ирелевантно, че през периода дотогава през сметките на дружеството са преминали значителни парични суми, независимо дали те са били генерирани от търговска дейност или дружеството е било „пощенска кутия“, през която са били източвани средства от „КТБ“ АД. Решаващият за изхода на спора извод на първоинстанционния съд, че липсва причинна връзка между това противоправно поведение на ответниците и настъпилата за банката вреда в размер на невърнатите парични средства по кредита, въззивникът е оспорил с аргументи, че вредата е настъпила именно

вследствие предоставянето на средствата по на практика необезпечен договор /при несъразмерни и неадекватни обезпечения/, сключен от ответниците в нарушение на правилата ѝ , уреждащи процедурата по сключване на договори за кредити. Допълнително е навел доводи, че синдиците на банката са направили опити да продадат вземането ѝ по договора за кредит, иницирали са исково производство за присъждане на вземането ѝ по съдебен ред /независимо от прекратяването му от съда/, а снабдяването с изпълнителен лист срещу длъжника по реда на заповедното производство, предвид статута на дружеството, е невъзможно да бъде осъществено, а дори да би било проведено принудително изпълнение, то било неефективно, тъй като дружеството не разполага с имущество, върху което то да бъде насочено. С това е обосновал възражението си за неправилност на извода на състава на СГС за пасивност в поведението на кредитора. По изложените съображения въззивникът е поискал обжалваното решение да бъде отменено, а предявените искове – разгледани по реда на евентуалното им предявяване и уважени.

Въззиваемите Г.Х. и А.П. са оспорили въззивната жалба по идентични съображения, поддържайки възражения за неоснователност и недоказаност на наведените в нея твърдения и съображения и за правилност на първоинстанционния съдебен акт. Молят да бъде постановено решение, с което същият да бъде потвърден.

Въззивната жалба е процесуално допустима, като подадена в срока по чл. 259 ал. 1 от ГПК от надлежна страна, имаща право и интерес да обжалва и е насочена срещу валиден и допустим съдебен акт, подлежащ на обжалване.

Софийски апелативен съд, по реда на чл.269 ГПК, като взе предвид събраните по делото доказателства и ги обсъди в тяхната съвкупност във връзка с доводите на страните, намира следното:

В подадената от „КТБ“ АД/н/, чрез синдиците на банката, искова молба са наведени твърдения, че ответниците Х. и П. имат качеството на администратори по смисъла на ЗБН и в качеството им на изпълнителен директор и прокурист, съответно, са сключили на 10.05.2012г. от името на „КТБ“ АД с търговското дружество „Рауърт овърсийз“ С.А., учредено на Британските Вирджински острови, договор за кредитна линия. По силата на същия и на сключените впоследствие анекси към договора, банката предоставила на кредитополучателя сумата от 380 000 евро за оборотни цели, свързани с основната дейност на кредитополучателя, като същият бил обезпечен с договор за залог от същата дата – 10.05.2012г. на негови настоящи и бъдещи вземания от сметки в банката в размер не по- малък от

110% от размера на кредита, както и чрез договор за залог върху всички настоящи и бъдещи вземания на кредитополучателя от трето лице – „Рубин инвест“ АД, произтичащи от търговски сделки- продажба на стоки между кредитополучателя като продавач и това трето лице АД като купувач. Ищецът твърди, че банката е изпълнила поетите с договора задължения, а кредитополучателят е в забава от 25.07.2014 г. , но тъй като е регистриран извън територията на страната с преференциален данъчен режим по смисъла на параграф 1 , т.64 от ДР ЗКПО, поради изричната забрана на чл.411, ал.2, т.3 и т.4 ГПК банката не е успяла да събере вземането си, въпреки положените от синдика на банката усилия. Твърдят се извършени от ответниците противоправни действия, нарушаващи разпоредбата на чл.430 ал.1 ТЗ и изразяващи се във вземане на решение за и сключване на договора за банков кредит без в него да са изрично посочени всички условия за ползване на отпуснатите средства, тъй като същият не съдържа клауза, която да поставя усвояването на средствата в зависимост от учредяване на договореното обезпечение, а липсата на такава дава възможност на кредитополучателя да получи цялата сума по договора, преди или без изобщо да учреди обезпечението. Твърди се, че обезпечението формално е учредено, но по същество залогът на вземания от трети лица е невалиден; така извършените действия нарушават разпоредбата на чл. 237 ал. 2 от ТЗ, изискваща всеки член на управителния съвет да изпълнява функциите си с грижата на добър търговец, в интерес на дружеството и на всички акционери. В нарушение на същата разпоредба договорът е сключен от ответниците с чуждестранно юридическо лице, регистрирано в юрисдикция с преференциален данъчен режим, без да е извършено цялостно проучване на риска от подобна сделка и без да са обезпечени възможностите на банката да реализира правата си срещу кредитополучателя, в случай на неизпълнение на задълженията му, въпреки че ответниците са имали нужната информация и са били длъжни да предвидят евентуални неблагоприятни за банката последици от сключването на договора с това лице, като кредитът ще се окаже изцяло несъбираем. Нарушаването на посочените разпоредби на Търговския закон, според ищеца, прави противоправно деянието на ответниците и попада в хипотезата на чл. 45 ЗЗД, което води до ангажиране на отговорността им за настъпилите за банката вреди от несъбраното вземане.

При условията на евентуалност ищецът сочи, че с действието си по сключване на договора ответниците са нарушили задължението си, предвидено в чл. 1.2. и чл. 4.11. 5 от договора за управление на ответника Х. и чл. 8 ал.1 и ал. 3 и чл. 9 ал. 1 от договора за търговско управление на П., да спазват разпоредбите от Правилника за кредитната дейност на „КТБ“ АД, в частта относно условията и реда за проучване, разрешаване, сключване, управление, отчет и контрол на кредитните сделки в банката. В тази връзка са наведени твърдения, че ответниците са взели решение и са подписали договора за банков кредит, без наличие на изискуемите документи, приложими към кредитното досие на кредитополучателя, без извършване на обективна преценка относно кредитоспособността на кредитополучателя и без преценка на събираемостта на кредита в конкретния случай, като в отклонение от чл. 35 не е бил извършен правен анализ от юрист на банката, не е извършен анализ от кредитен специалист /чл.36, не е установено финансовото положение на кредитоискателя, нито са анализирани предлаганите обезпечения, съгласно изискването на чл. 37 и чл. 39, а кредитно досие за сключената кредитна сделка не е съставено, противно на чл.42. В тези случаи, твърди ищецът ответниците е следвало да откажат сключването на договора на основание чл.41 от Правилника. По отношение на ответника Х. са изложени конкретни твърдения за нарушения на договорните му задължения: да упражнява цялостен оперативен контрол върху текущата дейност на Банката; да решава дали да сключи от името на банката договори и сделки, като определя тяхното съдържание, освен в случаите, когато сключването на договори и други сделки се решава от Надзорния съвет или Управителния съвет или съдържанието на техните клаузи се определя от тях; да управлява имуществото на банката, като се разпорежда с нейните финансови средства и упражнява контрол върху операциите на банката в страната и чужбина и върху нейното счетоводство в съответствие със закона, решенията на Общото събрание на акционерите, тези на Надзорния съвет и на Управителния съвет. По отношение на ответника П. се твърди нарушение на задълженията му по договора за търговско управление - да осъществява търговското управление лично с грижата на добрия търговец, като изпълнява задълженията си точно и добросъвестно; да полага грижата на добър банкер и да прилага в управлението на банката всички професионални знания, умения и досегашен опит; при изпълнение на

задълженията си да спазва разпоредбите на действащото законодателство, Устава, вътрешните правила и вътрешните актове на банката. Твърди се от ищеца, че тези действия/бездействия на ответниците са довели пряко до увреждане на ищцовата банка, а вредата ѝ е в размер на отпуснатите средства от 380 000 евро, които са останали неиздължени от кредитополучателя. На базата на тези твърдения ищецът е поискал да бъде ангажирана имуществената им отговорност на деликтно основание, евентуално – на договорно, като същите бъдат осъдени да заплатят солидарно на „КТБ“ АД/н/ сумата от 380 000 евро, представляваща обезщетение за претърпените от банката имуществени вреди от неизпълнение на законовите /договорните/ задължения на ответниците в качеството им на бивши администратори на банката, при сключване на договора от 10.05.2012 и анексите към него, ведно със законната лихва от датата на подаване на исковата молба в съда. При условията на евентуалност се търси разделно осъждане - всеки от ответниците да заплати на несъстоятелната банка сума от по 190 000 евро, ведно със законната лихва .

Ответниците Г.Х. и А.П. са оспорили предявените срещу тях икове като недопустими, неоснователни и недоказани. Считат исковите за търсене на деликтна отговорност за недопустими, доколкото към датата на сключване на договора за кредит, действията им, свързани с представителството и управлението на банката се основават на договори за възлагане на управление и прокура, а общоприето правило е, че договорната отговорност изключва деликтната. С идентични за двамата ответници аргументи са оспорени твърденията на банката, че липсва законова възможност да събере вземането си, като са наведени доводи за кредиторско бездействие, доколкото не съществува пречка това да стане по съдебен ред, включително чрез упражняване правата на длъжника си спрямо неговия длъжник /с вземане за 389 731 евро/ „Рубин инвест“ АД, което дружество е собственик на стъklarски завод в Плевен, а самият длъжник- кредитополучател притежава активи на значителна стойност и приходи над 1 000 000 лв., за което е налице публична информация. Наред с това ответниците твърдят, че кредитът е надлежно обезпечен; че учредените обезпечения са обичайна търговска практика; че до м.юни 2014г. кредитополучателят е изпълнявал задълженията си; че липсват както противоправно деяние, така и вредоносен резултат, причинна връзка

между тях и вина. Позовават се на изтекла кратка погасителна давност. По тези съображения са поискали исковете срещу тях да бъдат отхвърлени.

С атакуваното пред настоящата инстанция решение първоинстанционният съд е приел исковете за допустими, като предявени на основание разпорежда на чл.57 ал.3 ЗБН, позволяваща ангажирането на отговорността на определен кръг лица, заемали длъжност на администратори в несъстоятелната банка /каквито са били ответниците към 2012г./, като е посочил, че тази отговорност може да се търси както по реда на непозволеното увреждане, така и на договорно основание. Намерил е за неоснователна поддържаната от ищеца теза, че договорът за кредит от 10.05.2012г. не съдържа всички условия за ползване на отпуснатите средства, поради липса на клауза, поставяща усвояването на средствата в зависимост от учредяването на договореното обезпечение, изхождайки от характера на договора за кредит и констатирайки в случая, че са налице всички изискуеми от закона негови елементи. Констатирал е и наличието на сключен едновременно със сключването на договора за кредит и договор за залог върху вземания на кредитополучателя от банката и залог върху бъдещи вземания на същия от трето лице, произтичащи от договори за продажба на стоки. Доколкото тази част от договора има невъзможен предмет /поради неопределеност и неопределяемост на предмета на заложеното право/, съдът е приел недействителност на облигационната връзка в тази ѝ част, а оттам и липса на положена от администраторите на банката /ответниците/ дължима грижа на добрия банкер. Констатирано е от събраните по делото доказателства, че за банката е настъпила вреда, изразяваща се в намаляване на притежавания от нея актив, тъй като същата, в качеството ѝ на кредитодател, е останала с неудовлетворено вземане, поради липса на изпълнение от страна на дружеството-кредитополучател, погасяващо дълга му. Доколкото по делото липсват данни квесторите и синдикът на банката да са предприели действия, насочени към принудително изпълнение върху имущество на кредитополучателя, съдът е приел, че настъпването на вредата не е следствие единствено на противоправно действие на ответниците, но и на бездействието на кредитора да търси по съдебен ред удовлетворяването на непогасеното чрез плащане вземане. С това е отрекъл наличието на причинна връзка между противоправното деяние и вредата, като елемент от състава на непозволеното

увреждане и е стигнал до извод за неоснователност на иска по чл.57 ал.3 ЗБН вр. чл.45 ЗЗД. По евентуално предявления на договорно основание иск за вреди съдът е приел,че независимо от неизпълнението на договорните задължения на ответниците – подписване на договора за кредит без да е изпълнена процедурата по проучване, съгласно правилника на банката, без да се извърши финансово-икономически и правен анализ на сделката и без да е положена дължимата грижа на добрия банкер, както и въпреки настъпилия за банката неблагоприятен резултат, не е налице основание за ангажиране на имуществената отговорност на ответниците, тъй като не е установено при условията на пълно и главно доказване, че единствено поведението на ответниците е довело за настъпването на вредата, без участието и на други лица,ангажирани с процеса по кредитирането, т.е., че липсва пряка причинно-следствена връзка между първите два елемента.

Така постановеното решение на Софийски градски съд е валидно и допустимо. При правилно и изчерпателно установена фактическа обстановка по спора съдът е достигнал до правния извод за неоснователност на исковете, който настоящият състав споделя.

С оглед правомощията си по чл. 269 от ГПК и като съобрази наведените във въззивната жалба възражения на въззивника, съдът намира от правна страна следното:

Видно от изложеното в исковата молба, търсената от ответниците отговорност е по реда на чл.57 ал.3 ЗБН - в качеството им на бивши администратори в банката. За това понятие съществува законодателно определение в разпоредбата на § 1 т . 2 ЗБН , като такива са членът на надзорния или управителния съвет на банката; длъжностното лице с ръководни функции в банката и всяко друго лице, което самостоятелно или съвместно с друго лице може да сключва сделки за сметка на банката. В случая се твърди,а това и се установява безспорно, че ответниците са изпълнявали към датата на сключването на процесния договор за кредит /10.05.2012г./ функциите на изпълнителен директор и прокурист, съответно, въз основа на сключени с банката договори. Твърди се , че същите при осъществяването на тези си длъжности, са нарушили/не са изпълнили задълженията си, чиито носители са били именно в това им качество на бивши администратори. Отговорността по чл.57 ал.3 ЗБН е специална деликтна имуществена отговорност за вреди, която е сходна с отговорността, уредена в чл.145 и чл.240 ал.2 ТЗ, известна като „управленски деликт“. Елементите от фактическия ѝ състав са аналогични на тези на обикновения деликт - противоправно деяние /действие или бездействие/, вреда, причинна връзка между деянието и вредата и вина. Същата произтича едновременно от

закона и от договора, доколкото с тях на администратора са възложени функциите да организира и управлява с грижата на добър банкер дейността и имуществото на кредитната институция. Поради това отговорността не е ограничена, като при ангажирането ѝ, претърпените от банката вреди от управлението подлежат на обезщетяване в пълния им размер. За успешното провеждане на такъв иск, ищецът следва при условията на пълно и главно доказване да установи едновременното наличие на всички елементи от фактическия състав на деликта. В съответствие с изложеното, настоящият състав намира, че съдът е сезиран при условията на субективно евентуално съединяване с искове с правно основание чл.57 ал.3 ЗБН, по които се претендира солидарно, евентуално разделно осъждане на двамата ответници.

При правилно и изчерпателно установена фактическа обстановка по спора съдът е достигнал до правния извод за неоснователност на исковите, който настоящият състав споделя.

Поддържаната пред двете инстанции теза на въззивника е, че при сключването на договора за кредит от 10.05.2012г. ответниците не са положили дължимата според закона и договорите им грижа на добър банкер; отклонили са се от предвидената във вътрешнобанковите нормативи /чл.15,чл.16,чл.33,чл.35,чл.36,чл.37 ал.1,чл.42, чл.44 и чл.47 от Правилника за кредитната дейност във връзка и с Методика за определяне на кредитния риск, Методика за извършване на правен анализ, Общи условия за осъществяване на кредитни сделки, Методика за оценка на обезпеченията и др./ процедура по одобряване на искания за отпускане на кредити и сключване на сделки, като са сключили договора без наличието на необходимите предшестваша го анализи ; нарушили са договорните си задължения да организират и упражняват цялостен контрол върху дейността на банката, да управляват имуществото ѝ, разпореждайки се с финансовите ѝ средства, съгласно закона, решенията на ОСА, на Надзорния съвет или на Управителния съвет. Това противоправно, според въззивника, поведение на ответниците се изразява конкретно в сключването на договора за кредит без наличието на част от необходимите документи, съгласно правилника /респ. при неустановени финансово състояние на кредитоискателя, предмета и целта на сделката, без извършени анализи и оценка на обезпеченията, кредитоспособността, кредитния рейтинг, нивата на риск и др./; при липса на уговорен срок, до изтичането на който да бъде учредено договореното обезпечение; при необичайни за банковата практика обезпечения – залог върху вземания от банката и трето лице, без да е предвидено задължение кредитополучателят да поддържа определени наличности по сметките си, които да служат за обезпечението. В изброените от ищеца /сега въззивник/ разпоредби на Правилника за кредитната дейност на банката, действал към момента на сключването на договора липсват конкретни задължения, за които би могло да се приеме, че са нарушени от ответниците със сключването на договора. Предвидената за осъществяване процедура по проучване и

одобряване на кредита, както и последващия контрол върху изпълнението му е възложена за осъществяване в отделните ѝ етапи на конкретни отдели и структурни звена в банката, които са длъжни да извършат необходимите действия по проучване, оценка и анализ на предмета и целта на договора, предлаганите обезпечения, кредитоспособността на кредитоискателя и др., като подготвят необходимата документация. На базата на последната изпълнителните директори /в т.ч. съответния прокурист/ вземат решението за сключването на договора /чл.45 ал.1 и ал.2 от правилника/. В този смисъл ответниците са изпълнили задължението си, вменено им с тази разпоредба, без да може да им бъде вменена отговорността за взетите по веригата становища от съответните длъжностни лица. Тезата, че решението е взето, респ. договорът е сключен без да е предварително проведено проучване, без да е изготвена посочената документация и без да са взети съответните становища, е основано на твърдения на банката-ищец, че такива не се намират в кредитното досие на кредитополучателя, но от този факт /независимо, че не може да бъде приет за категорично доказан, доколкото ответниците не са страна по сделката в лично качество и нямат достъп до книгата на банката след 20.06.2014г., поради което не биха могли да установят обратното/ не може да бъде направен априори извод, че договорът е сключен единствено на базата на подаденото от кредитоискателя искане. Неизпълнение на поетите от ответниците задължения да управляват и се грижат за имуществото на банката би било налице в случай на вземане на решение за сключване на договора въпреки дадено отрицателно становище от съответните специалисти или при пренебрегване на Управителния и Надзорния съвети в случаите на чл.45 ал.3 и ал.4 от правилника, какъвто не е разглежданият случай. По делото няма данни, а няма и такива твърдения, че към момента на сключването на договора са били налице предпоставки, водещи до увеличаване на кредитния риск, които са били пренебрегнати от ответниците, в качеството им на представляващи банката – кредитодател – напр. кредитоискателят да е бил кредитно задлъжнял, неплатежоспособен или с лош кредитен рейтинг, поради което не може да бъде направен извод, че изначално с действието на ответниците по сключването на сделката, банката е била поставена в риск за невъзможност да събере вземанията си. Установено е обратното /от заключението на вещото лице/ - че до 28.03.2014г. кредитополучателят редовно е погасявал задълженията си по кредита, включително главница и лихви, като на датите, на които са били начислявани лихвите, съответните суми са били погасявани незабавно с наличните по сметките му парични средства и така за 2012г., 2013г. и до 25.06.2014г. всички дължими възнаградителни лихви са били погасени. Видно от таблица 1 от първоначалното заключение на счетоводната експертиза през периода от датата на сключването на договора до датата на последното плащане 28.03.2014г. по сметката на дружеството-кредитополучател са постъпвали суми, с които са били извършвани погасяванията, като общият издължен размер по кредита възлиза на 1 763 554 евро. Този оборот на парични

средства е индикация, че дружеството е развивало търговска дейност, с резултата от която е посрещало текущите си задължения към банката. Видно от договора и анексите към него /конкретно анекс №4/07.05.2014г./, кредитополучателят не е изпаднал в просрочие преди откриването на производството по несъстоятелност на банката, тъй като усвояването на кредита е с краен срок 30.04.2015г., а падежът на цялото задължение – 10.05.2015г. Оттам и с оглед твърдението на ответниците, че дружеството е дългогодишен клиент на банката, може да бъде направен и извода, че кредитният риск при сключването на договора не е бил неоправдан. По делото не бяха ангажирани доказателства в подкрепа на твърденията на въззивника, че постъпващите по сметките на дружеството суми са с произход от средства на банката /теглени други кредити, с които да се погасява текущият/, а преустановяването на плащанията след 28.03.2014г. не е доказано да се дължи на невъзможността такава практика да продължи, както сочи процесуалният представител на въззивника, доколкото и към този момент за кредитополучателя, предвид револвиращия характер на договора, не е бил настъпил падежът за издължаване на главницата.

Доводът, че в договора за кредит липсва уговорен срок, до изтичането на който е следвало да бъде учредено предложеното от кредитоискателя обезпечение, не може да бъде споделен като релевантен за извод за наличие на противоправност в поведението на ответниците при сключването на договора. Такова условие очевидно и не е било необходимо да се уговаря, тъй като на същата дата, на която е сключен договорът, е сключен и договорът за залог върху вземанията – 10.05.2012г. Липсата на клауза в договора, с която кредитополучателят да бъде задължен да поддържа определена наличност по сметките си, също не следва да бъде вменена в отговорност на ответниците, доколкото, видно от изложеното по-горе, наличните суми по еврвата му сметка са били достатъчни за покриване на текущите му задължения за лихви към банката. Освен това законът предоставя свобода на договарянето на страните по сделката, а липсата на сочената от ищеца клауза, не противоречи на закона и поради това не може сама по себе си да обоснове извод за проявено от ответниците неполагане грижата на добър банкер и застрашаване интересите на банката с уговаряне на неизгодни за нея условия.

От правилата и вътрешните актове на банката е видно, че уговаряните при сключване на кредитните договори обезпечения, подлежат на индивидуална преценка за всеки клиент поотделно като конкретните вид и брой на обезпеченията се определят по целесъобразност. В случая страните са избрали изпълнението на задълженията на кредитополучателя да бъде обезпечено с реален залог върху негови вземания от банката по сметките му, както и с негови вземания от трето лице. Този вид обезпечение е допустим, а не необичаен, както твърди ищецът, видно от представената от самия него Методика за оценка на обезпеченията, като залогът е учреден в изискуемата писмена форма /договор и два допълнителни анекса към него, с които са

предоставени допълнителни обезпечения/. Дори да бъде прието, че така предоставеното обезпечение е недостатъчно и поради това е в противоречие с обичайната търговска практика, такова заключение не би могло да обоснове извод, че с действията по уговарянето му ответниците са поставили банката в риск при предварително предвидима от тях невъзможност кредитополучателят да погасява кредита си. Както се посочи по-горе, по делото не е доказано кредитополучателят да е бил с нисък кредитен рейтинг, а обективно от обсъдените данни се установява, че кредитът е обслужван почти до поставянето на банката под особен надзор, когато и са преустановени както усвояването на средствата /предвидено с анекс №4/07.05.14г. с краен срок 30.04.2015г./, така и плащанията на лихвите, а цялото вземане е станало предсрочно изискуемо по-късно – на датата на постановяване на съдебното решение за откриване на производство по несъстоятелност – 22.04.2015г. /предвид уговорения между страните по-късен падеж – 10.05.2015г. и императивната норма на чл.23 ал.1 ЗБН/. Фактът, че кредитът е бил обслужван от длъжника през цялото това време, през което банката е получавала възнаграждение /договорни лихви/ в значителен размер, позволява да се заключи, че твърдението за неположена от ответниците добра банкерска грижа и неупражнен достатъчен контрол при разрешаване и сключване на договора и предоставянето на средствата по него е неоснователно.

По делото не са установени и останалите елементи от фактическия състав на увреждането – настъпила вреда за банката и причинна връзка между нея и поведението на ответниците. Действието по сключване на договор за банков кредит е в изпълнение на обичайната търговска дейност на банката и поради това само по себе си, въпреки съдържащото се във волеизявлението на представляващите я лица разпореждане със средства на банката, не води автоматично до намаляване на партимониума ѝ, а само трансформира паричните средства в нематериален актив за банката – лихвоносно парично вземане. Поради това с факта на отпускането на кредитните средства би възникнала вреда за банката само в случай, че още към този момент те са били невъзвръщаеми по принцип, какъвто би бил случаят с предоставяне на средства на несъстоятелен търговец или на несъществуващо лице. В случая няма спор, че кредитополучателят е съществуващо юридическо лице, стопански субект, осъществяващ търговска дейност на територията на страната, макар и регистриран в чужда държава; не се твърди, нито се установява същият да е бил в състояние на неплатежоспособност при сключването на договора.

Доколкото в патримониума на банката продължава да се включва вземане на банката от „Роуърт овърсийз“ С.А., извод за настъпила за нея вреда би могъл да бъде направен само ако към настоящия момент бъде установено по категоричен начин, че това вземане е станало последващо несъбираемо, т.е., че въпреки положените от синдика усилия и изчерпване на

всички законни средства не може да бъде открито имущество, чрез изпълнението върху което банката би се удовлетворила. Установяването на този факт е изцяло в тежест на ищеца. Последният се позовава на невъзможност да бъде предприето принудително изпълнение срещу длъжника по реда на заповедното производство, предвид нормата на чл.411 ал.2 т.5 ГПК; твърди, че е завел иск срещу длъжника, но производството е било прекратено от съда; че се е опитал да продаде вземането, но опитът е бил неуспешен. Същевременно ищецът не е доказал, че съдът е отказал да уважи подадено от него заявление за издаване на заповед за изпълнение на посоченото основание, като се има предвид и фактът, че по делото са налице данни за място на дейност на дружеството на територията на страната в гр.София, чрез пълномощник по чл.26 ТЗ. От друга страна не е навел твърдения, нито е установил, че е завел претенцията си за присъждане на вземането му пред съответния местно компетентен съд, нито, че е предприел действия по упражняване правата на длъжника му срещу неговите длъжници, какъвто е дружеството „Рубин инвест“ АД. Вярно е, че учреденият залог върху бъдещи вземания /какъвто е договорът за залог в тази му част относно вземанията на „Роуърт овърсийз“ С.А. от „Рубин инвест“ АД/ е недействителен, поради липса на предмет, поради което банката не би могла да предприеме направо изпълнение върху вземанията, но по данни от самия ищец – приложен от банката към договора за залог опис на фактури, кредитополучателят действително разполага /обратното не се твърди от ищеца/ с неудовлетворени вземания от това дружество, произтичащи от търговски правоотношения, в общ размер 389 731 евро. При бездействието на същия да си ги събере от него, кредиторът „КТБ“ АД/н/ разполага с косвения иск по чл.134 ал.1 ЗЗД, правото на какъвто няма данни да е било упражнено чрез синдика на банката. Доколкото ищецът дължи да установи при условията на пълно и главно доказване, че е изчерпал всички възможни средства за удовлетворяване на вземането му, липсата на такова е пречка да бъде формиран извод за настъпила за банката вреда, която по същността си представлява недостиг в имуществото, който не може да бъде запълнен.

С оглед изложеното констатираното от синдика след откриването на производството по несъстоятелност на банката неизпълнение от страна на кредитополучателя не може да бъде прието като пряка последица от не/предприети съобразно изискванията в правилата на банката, действия/бездействие на ответниците в разрез с възложения им обем от задължения с оглед позицията им на нейни администратори – по сключване, обезпечаване, контрол и мерки по принудително изпълнение на задълженията по договора за кредит, сключен от тях. Това налага извод и за липса на пряка причинна връзка между съответни деяния на ответниците и евентуална вреда за ищеца, равняваща се на предсрочно изискуемия размер на главницата.

Предвид изложеното, предявените главни иски се явяват неоснователни, а доколкото мотивите за отхвърлянето на същите не се

основават на извод за липса на уговорена или произтичаща от закона солидарна отговорност на ответниците, неоснователни се явяват и предявените на същото основание, но при условията на евентуалност, искиове за разделното им осъждане.

Като е достигнал до аналогичен краен извод, първоинстанционният съд е постановил правилно решение, което следва да бъде потвърдено.

С оглед изхода на делото пред настоящата инстанция, въззивникът следва да бъде осъден да заплати дължимата държавна такса по въззивното обжалване на основание чл. 57 ал. 6 от ЗБН, възлизаща в размер на 14 864,31 лв.

Така мотивиран, Софийски апелативен съд

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА решение №260261 / 02.11.2020 г., постановено по т. д. №1142/17 г. по описа на Софийски градски съд.

ОСЪЖДА „Корпоративна търговска банка“ АД /н/ с ЕИК 831184677, със седалище и адрес на управление: гр. София, ул. „Граф Игнатиев“ № 10, да заплати по сметка на Софийски апелативен съд държавна такса в размер на 14 864,31 лв.

РЕШЕНИЕТО подлежи на обжалване пред Върховния касационен съд в едномесечен срок от връчването му при наличие на предпоставките по чл. 280 ал. 1 от ГПК.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____